

William Shakespeare: HAMLET

1.) Obnova po prizorih:

Predzgodba: Danski kralj Hamlet se bojuje z norveškim kraljem Fortinbrasom in mu odvzame del zemlje pošteno po neki pogodbi. Fortinbras mlajši hoče dobiti zemljo nazaj, zato se pripravlja na napad na Dansko. Hamlet starejši nenadoma umre. Njegov brat Klavdij se polasti krone in se mesec po bratovi smrti poroči z njegovo ženo, Gertrudo, materjo Hamleta mlajšega, ki je glavni junak te drame.

1. dejanje

1. prizor: Bernardo, Marsel (oficirja) in Horacij (Hamletov prijatelj) na nočni straži vidijo duha rajnega kralja, Hamleta starejšega, ki je umrl pred nekaj meseci. Sklenejo, da bodo to povedali Hamletu.

2. prizor: V državni zbornici: sedanji danski kralj Klavdij hoče skleniti premirje z norveškim kraljem, zato tja pošlje dva odposlanca. Sinu prvega ministra Polonija, Laertu, dovoli vrnitev v Pariz. Hamletu z ženo prigovarja, naj odloži črno obleko. Hamlet razmišlja o lažni žalosti.

Bernardo, Marsel in Horacij povedo princu o duhu in Hamlet se odloči, da gre zgodbo preveriti.

3. prizor: Pogovor med Laertom, ki se odpravlja v Pariz, in Ofelijo, njegovo sestro. Laert ji govori, da je bilo Hamletovo dvorjenje njej samo prinčeva muha in ji natrese kup nasvetov. Polonij ji prepove srečevanja s Hamletom.

4. prizor: Hamlet, Horacij in Marsel na terasi čakajo duha Hamletovega očeta. Ko se prikaže, pomigne Hamletu, naj gre z njim. Hamlet mu kljub svarilom tovarišev sledi, tovariša pa skrivaj sledita njemu.

5. prizor: Duh Hamletu pove, da je bil njegov oče umorjen. Klavdij mu je med spancem zlil strup v uho. Marsel in Horacij prisežeta, da ne bosta o dogodku nikomur povedala.

2. dejanje:

1. prizor: Ofelijo obišče Hamlet v obupnem stanju, ker je zavračala njegova pisma in mu branila obiske. Polonij se nameni povedati kralju o tej ljubezni.

2. prizor: Kralj in kraljica naročita Hamletovima prejšnjima sošolcema Rozenkrancu in Glindšternu, naj poizvesta, zakaj se Hamlet zadnje čase tako čudno obnaša. Norveška ne bo napadla Danske. Polonij razkrije kralju in kraljici po njegovem vzrok Hamletove blaznosti. Hamlet se pogovarja s sošolcema, ki priznata, da je ponju poslal kraljevi par. H gradu pridejo igralci in Hamlet prosi prvega igralca, če bi lahko igri dopisal nekaj vrstic. Odloči se, da bo uprizoril očetov umor.

3. dejanje:

1. prizor: Kralj in Polonij pripravita na videz naključno srečanje med Ofelijo in Hamletom, da bi lahko prisluškovala za preprogo in preverila, če je vzrok Hamletove norosti ljubezen. A Hamlet Ofeliji pravi, naj gre k nunam. Kralj zasluti, da je vzrok obnašanju Hamleta nekaj drugega, zato sklene, da naj gre v Anglijo izterjat izostale davke.

2. prizor: Hamlet daje navodila igralcem. Horaciju naroči, naj med igro pozorno gleda kraljev obraz. Ko v igri vlija mož kralju strup v uho, kralj in kraljica odideta. Hamlet pove sošolcema, da ga ne bosta dobila v past.

3. prizor: Kralj Rozenkrancu in Glindšternu napiše pooblastilo za njun in Hamletov odhod v Anglijo. Hamlet hoče Klavdija umoriti, a si premisli, saj bi tako kralj prišel v nebesa, ki si jih ne zasluži.

4. prizor: Hamletov pogovor z materjo. Polonij prisluškuje, a ga Hamlet zabode in ubije, ne vedoč, kdo je skrit za preprogo, sprva misleč, da je kralj. Materi očita poroko, ko se njen prvi mož še ni shladil v grobu. Pove ji, da je bi Hamlet starejši umorjen. Pogovarja se z duhom, a ga mati ne vidi.

4. dejanje:

1. prizor: Kraljica pove kralju o Hamletovem obisku in umoru Polonija. Kralj pošlje Hamletova sošolca poiskat princa in truplo.

2. prizor: Sošolca zaslišujeta Hamleta o lokaciji trupla. Odgovarja jima v ugankah, a ju opozori, da sta za kralja le orodje.

3. prizor: Hamlet pred kraljem pove, kje je truplo, kralj ga pošlje v Anglijo, kjer je naročil Hamletov umor.

4. prizor: Fortinbras, nečak norveškega kralja, se odpravi čez Dansko napast Poljsko, Hamlet s sošolcema sreča norveškega stotnika.

5. prizor: Ofelija je pri kralju in kraljici kot blazna zaradi smrti očeta. Ko odide, pride Laert. Kralj mu pove, da ni kriv Polonijeve smrti.

6. prizor: Horacij dobi Hamletovo pismo, v katerem piše, da je v ujetništvu pri morskih razbojnikih.

5. DOMAČE BRANJE

7. prizor: Kralj prepriča Laerta, da nima veze s Polonijevim umorom. Dobi Hamletovo pismo, v katerem mu sporoča, da se je vrnil. Kralj in Laert skleneta, da se bo slednji pomeril s Hamletom v boju z rapirji, Laert bo imel zastrupljenega, poleg tega pa bodo Hamletu dali zastrupljeno pijačo. Ofelija se po nesreči utopi.

5. dejanje:

1. prizor: Hamlet in Horacij opazujeta pogreb, ko se Hamlet zave, da pokopavajo Ofelijo. Laert skoči v grob, da bi še enkrat objel sestro, za njim pa Hamlet. Spopadeta se, a ju ločijo in pripeljejo ven.

2. prizor: Hamlet pove Horaciju, da je na ladji namesto ukaza za svoj umor napisal ukaz za umor sošolcev. Sprejme boj z rapirji z Laertom. Laert ima zastrupljenega in rani Hamleta. Med prerivanjem ju zamenjata in Hamlet z zastrupljenim rani Laerta. Kraljica spije zastrupljeno pijačo, namenjeno Hamletu. Laert pade in razkrije spletko princu, ki ubije kralja. Hamlet ve, da bo umrl in Fortinbrasu napove prestol. Umre. Odposlanci povedo, da sta Rozenkranc in Glindštern mrtva.

2.) Podobnosti in razlike z grškimi dramami:

O življenjski poti junakov tu ne odločajo višje sile, kot so bogovi ali usoda, ampak so vzrok v njihovega propada oni sami oziroma njihova okolica. Tako junak ni postavljen v brezizhodno situacijo, kot v grških dramah, ampak je tu vzrok tragičnosti junakov značaj, junak pa deluje v skladu s svojo naravo – čustvi in razmišljanji, na čemer je tu tudi poudarek.

Shakespearova drama je daljša kot grška, tu ni predviden zbor. Dogajanje se deli na številne dogodke in prizore s številnimi osebami z več linijami dogajanja. Postavljeni na različna prizorišča, sicer v okviru gradu, a v različnih prostorih. Čas ni točno določen.